

Notitie behandeling minderjarige doopleden

Notitie van Deputaatschap Kerkrecht voor de Generale Synode 2010
met het relevante deel uit de acta

Notitie van het Deputaatschap Kerkrecht inzake de instructie van de Particuliere Synode Zuid inzake behandeling van minderjarige doopleden (Bijlage 14)

De Generale Synode heeft in de vergadering van 15 september jl. besloten om de instructie van de Particuliere Synode Zuid ter preadvisering in handen te stellen van het Deputaatschap Kerkrecht. In deze instructie wordt gevraagd om richtlijnen inzake de kwestie hoe een kerkenraad heeft te handelen met minderjarige doopleden die een openbare zonde hebben begaan. De Particuliere Synode vraagt of het gewenst is dat naast de vermaning nog een andere vorm van kerkelijke tucht wordt toegepast en zo ja, in welke mate en op welke wijze.

Wij merken hierover het volgende op.

Steeds moet worden vastgehouden aan het uitgangspunt dat doopleden onmondige leden zijn. Zij zijn in de ouders begrepen. Dit betekent dat concrete censuurmaatregelen niet aan doopleden kunnen worden opgelegd. In feite geldt voor alle kerkelijke maatregelen dat deze slechts via de ouders kunnen worden opgelegd. In de toelichting op de instructie wordt terecht verwezen naar hetgeen ds. G.H. Kersten en ds. K. de Gier in dit verband hebben gesteld. In deze toelichting worden tevens enkele passages geciteerd uit In goede orde die betrekking hebben op vermaning en openbare schuldbelijdenis.

Verondersteld wordt dat er een zekere spanning zou bestaan tussen deze passages en de eerder aangehaalde citaten van ds. Kersten en ds. De Gier. Dit is onzes inziens echter geenszins het geval.

Vermaning door een kerkenraad kan staan in het kader van een tuchtprocedure doch is op zich genomen niet een tuchtmaatregel. Wanneer daartoe aanleiding bestaat kan een kerkenraad dus ook een dooplid vermanen. Dit zal overigens gezien het feit dat het om een dooplid gaat uiteraard niet buiten de ouders om kunnen geschieden. Vermaning van een dooplid zou zich bijvoorbeeld kunnen voordoen in de door de Particuliere Synode genoemde situatie dat een door een dooplid begane openbare zonde ergernis in de gemeente heeft gewekt.

Ook ten aanzien van de schuldbelijdenis geldt dat deze niet altijd per definitie in het kader van een tuchtprocedure behoeft te staan. Er behoort ruimte te zijn voor het afleggen van een openbare schuldbelijdenis ook al is er geen tuchtmaatregel opgelegd. Dit zou dus ook voor doopleden kunnen gelden. Uiteraard dient dan wel aan de algemene voorwaarden voor het afleggen van schuldbelijdenis te zijn voldaan (zie In goede orde, par. 3.7.5., pag. 108 e.v.).

Naar ons oordeel maakt het voor het voorgaande in principe niet uit of het om meerderjarige of minderjarige doopleden gaat, al zullen uiteraard gelet op de leeftijd de mogelijkheden om minderjarige doopleden zelf op hun handelwijze aan te spreken beperkter zijn.

Wanneer sprake is van gegeven ergernis door een openbare zonde en er (nog) geen schuldbelijdenis afgelegd is, kan hierop zo nodig worden teruggekomen wanneer het betrokken dooplid in een later stadium toelating zou vragen tot het doen van openbare belijdenis.

Eventueel kan alsdan betrokkene worden gevraagd belijdenis van schuld af te leggen over de afgelegde levensweg. Schuld voor de Heere verjaart immers niet.

Staan blijft echter dat bij doopleden hoogstens sprake kan zijn van drang tot het afleggen van schuldbelijdenis en nimmer van dwang.

Wat betreft de behandeling van hardnekkige doopleden willen wij nog graag verwijzen naar het rapport Kerkverlating dat gediend heeft op de Generale Synode van 1992. Dit rapport bevat ook aanbevelingen voor kerkenraden inzake de pastorale zorg voor oudere doopleden

en over de wijze waarop in het uiterste geval tot het schrappen van doopleden zou kunnen worden overgegaan. (zie vooral H. 7. pag. 69 e.v.).

Uit de acta van de Generale Synode 2010

Artikel 66: Rapport Deputaatschap Kerkrecht (bijlage 14)

De preses stelt thans aan de orde het rapport dat het Deputaatschap Kerkrecht aan de vervolgsynode heeft uitgebracht (bijlage 14). Dit rapport behelst een drietal adviezen inzake instructies van Particuliere Synodi.

Notitie inzake de instructie van de Particuliere Synode Zuid met betrekking tot de behandeling van minderjarige doopleden

Ds. P. Mulder, voorzitter van het Deputaatschap Kerkrecht, geeft desgevraagd een korte toelichting bij dit advies. Hij wijst erop dat doopleden niet onder censuur geplaatst kunnen worden. Dat betekent echter niet dat er in voorkomende gevallen niet vermaand zou kunnen worden. Ook het doen afleggen van schuldbelijdenis is een mogelijkheid, waarvan in bepaalde situaties gebruik gemaakt zou moeten worden. Vanuit de tucht bezien is er geen macht ten opzicht van doopleden, wel kerkelijk gezag. Daarmee zal op pastorale wijze moeten worden opgegaan, aldus ds. P. Mulder.

Naar aanleiding van een vraag over de wijze van behandeling van doopleden die in openbare zonde leven wordt gewezen op het rapport over Kerkverlating, dat gediend heeft op de Generale Synode van 1992. Dit rapport bevat aanbevelingen voor kerkenraden inzake de pastorale zorg voor oudere doopleden en over de wijze waarop in het uiterste geval tot schrappen van doopleden zou kunnen worden overgegaan.

De scribe primus merkt in dit verband op dat het minder juist is te spreken over het schrappen van doopleden. In dergelijke gevallen moet worden geconstateerd dat deze doopleden zichzelf door hun feitelijk handelen aan de gemeente hebben onttrokken. Een der afgevaardigde ouderlingen wijst er op, dat in genoemd rapport de leeftijd van 25 jaar wordt genoemd als relevante leeftijd voor het optreden van kerkenraden inzake doopleden die geen geloofsbelijdenis afleggen en geen tekenen van kerkelijk meeleven meer vertonen. In deze tijd gebeurt het echter niet zelden dat doopleden al op 18-jarige leeftijd volledig van de kerk vervreemd zijn. Dit onderstreept zijns inziens de noodzaak van goede pastorale aandacht voor de jongeren.

De synode stemt in met de inhoud van de notitie en aanvaardt deze als richtlijn voor de behandeling van minderjarige doopleden. De preses stelt vast dat hiermee tevens de op deze materie betrekking hebbende instructie van de Particuliere Synode Zuid (punt 10.1.1 van de agenda) is behandeld.